

18 72

145

20 17

A N N O

**ДИЗАЙН
ТА ОСНОВИ
АРХІТЕКТУРИ**

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДО 145-РІЧЧЯ КАФЕДРИ
ДИЗАЙНУ ТА ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТУ АРХІТЕКТУРИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
"ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА"
28 грудня 2017

УБК
ISBN

Матеріали і тези Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 145-річчю кафедри дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка» / під заг. ред. С. Лінди. – Львів, 2017. – 134 с. + 40 іл.

Відповідальний редактор
С. Лінда

Верстка
Густей Уляна

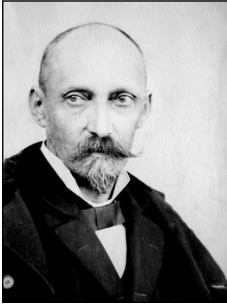
МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 145-РІЧЧЮ
КАФЕДРИ ДИЗАЙНУ
ТА ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТУ АРХІТЕКТУРИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Тетяна Клименюк

к. арх., доцент

Кафедра дизайну та основи архітектури,
Національний університет «Львівська політехніка»

ЕДГАР КОВАЧ ТА ЙОГО ТВОРЧІСТЬ (1849 - 1912)

Е. Ковач

Е. Ковач народився 27 вересня 1849 р. в с. Карапчін на Буковині, в угорській родині Антонія Ковача, депутата Галицького Сейму до державної Ради у Відні, виховувався разом зі старшими братом Наполеоном і сестрою Альмою. Початкову школу майбутній зодчий відвідував у Чернівцях, де в вільний від науки час навчався основам рисунку та малярства у живописця професора Михайла Годлевського (1859-1866). Вищу освіту Ковач їде отримувати спочатку до Львова (1867-1868 академічний рік навчається архітектури у львівській Технічній академії, назва Львівської політехніки до 1877 р.). Через рік він навчається в Віденській академії мистецтв на курсі історичного живопису. У 1870-1872 рр. є слухачем лекцій професора Готфріда Земпера в Вищій технічній школі Цюриха. В 1872 р. отримує диплом архітектора і влаштовується асистентом до архітектурно-проектного ательє Карла фон Гасенауера і Готфріда Земпера. Ательє на той час займалось проектуванням будівель, віденського району Гофбург. Під час праці в майстерні Земпера у 1872-1888 рр. продовжує студіювати у Віденській політехніці та є співпрацівником на будівництві замкових музеїв, театрів, цісарського замку в Лаіпзі та пам'ятника Гріллпарцера. Одночасно з роботою в ательє, викладав рисунок у місцевій Школі будівельних ремесел (1877-1889). У ті ж роки був членом віденського Клубу архітекторів де виставляв свої картини та проекти. А вже у 1891 р., у тому ж Клубі читав лекції про перспективу в живописі. У 1889 р. Е. Ковач переходить працювати в майстерню професора Фердинанда Кіршнера, де підвищує кваліфікацію, після чого отримує широке визнання у вищих колах. З 13 квітня 1895 р. керує Державною Промисловою школою в Закопаному, яка була заснована у 1878 р. Посаду директора Ковач обіймав до 1900 р., в цей час захоплювався декоративним мистецтвом, розвивав, стилізував і пропагував закопанські мотиви, які

він називав просто «закопанським способом». У той самий час група львівських та краківських художників та скульпторів проголосили маніфест, сформований Станіславом Віткевичем, про народний закопанський стиль.»

У 1901 р. Е. Ковач переїздить до Львова, де продовжує пропагувати «закопанський спосіб».

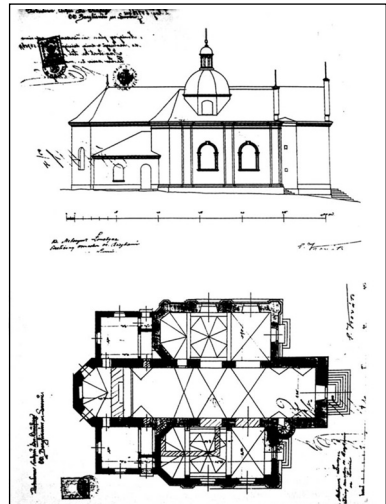
24 листопада 1901 р. Е. Ковач, за цісарською постановою, отримує звання звичайного професора архітектури (найвищий науковий ступень) у Львівській політехнічній школі. У 1903/04 н. р. - 1905/06 н. р. був деканом факультету архітектури, а у 1906-1907 рр. - обраний ректором Львівської політехнічної школи. Одночасно виконував обов'язки куратора Спілки студентів, заснованої у 1903 р.

У 1907 р. Е. Ковач виходить на пенсію в зв'язку з погіршенням стану здоров'я. Е. Ковач на протязі багатьох років зібрав багату бібліотеку творів по архітектурі і мистецтву, яку передав Товариству Приятелів Наук у Перемишлі. Кілька книжок залишилося у бібліотеці Оссолінських. Колекції своїх картин (панорами Закопаного), проекти інтер'єрів павільйонів Галичини на виставці у Парижі (1900 р.) передав Політехнічному товариству. Е. Ковач був активним членом багатьох асоціацій, як фахових так і наукових, а також членом-кореспондентом товариства Консерваторів Східної Галичини. Був кавалером ордену Залізної Корони.

Пішов з життя 4 червня 1912 р, похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

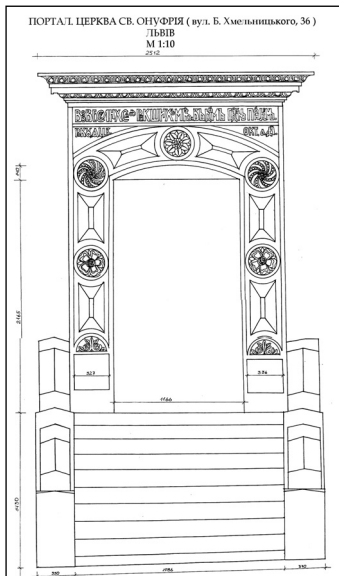
Праці Едгара Ковача

У 1889-1894 рр. Едгар Ковач, як асистент Кішнера, брав участь у впровадженні Кішнером та Газенауером роботах по консервації об'єктів. У 1893 р. Е. Ковач був керівником реставраційних робіт які проводилися у костелі Бернабїтів в Маріягільфі у Відні, де за його проектом було відновлено інтер'єр. Цього ж року було

План добудови додаткової нави церкви святого Онуфрія у Львові (1902).

Архітектор Едгар Ковач.

*Портал церкви святого
Онуфрія у Львові на вулиці
Б. Хмельницького, 36.
Обмірне креслення 2003 р.*

сом: «Nadliczbowy», «Ostatni goście», та «Sztuka budownicza».

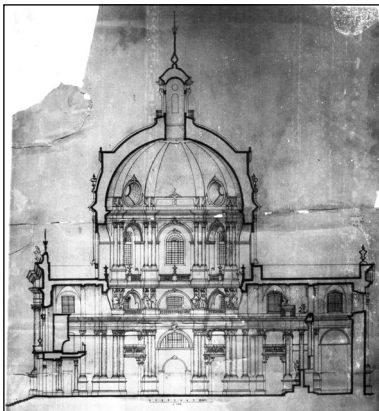
В 1900 р. на Всесвітню виставку в Парижі Е. Ковач запроєктував оформлення відділу Галичини в павільйоні Австро-Угорщини, в основу його декору закладено закопанські мотиви. За цей проект він був нагороджений золотою медаллю. В 1901 р. у Львові відбулася виставка його авторських проєктів віденських часів, оригінальних рисунків до публікацій «Закопанський спосіб» і також картин олією Серед творів, втілених у Львові у 1901-1902 р. проєкт аптеки «під Угорською Коронаю» (пл. Соборна, 1). Інтер'єр аптеки, виконаний у неobarочному стилі, частково зберігся. Деталі інтер'єру виконані з дерева та

відреставровано віденський костел Св. Михаїла згідно проєкту Е. Ковача.

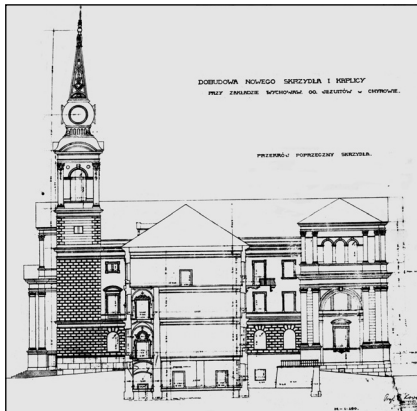
У 1894 р. Е. Ковач розпочав відновлення палацу Герберстена, потім виконує ескізи керамічних виробів на замовлення до Англії, для прядильні в Ліоні, проєкт інтер'єру на замовлення різьбяр Адольфа Шилі, ескізи декорацій на замовлення маляра Гайзерера, ескіз придворного театру в Дармштадті, план та проєкт інтер'єру палацу Литизова тощо. У 1875 р. брав участь у конкурсі на проєкт споруди Галицького Сейму у Львові та Сілезького музею у Вроцлаві. В співпраці з іншими архітекторами Е. Ковач виконав проєкт впорядкування району «Stubenthorviertel» у Відні, також архітектурний проєкт моста в Рештці, проєкт великої криниці «Engelbrueenen» на р. Вінцайль. З живописних праць Е. Ковача варті уваги твори, виконані у співавторстві з Максом Леві-

*Вівтар, проєкт Е. Ковача,
калька, олівець, акварель,
71,5 x 46 см.*

Розріз Домініканського собору у Львові, виконав Кшивоблоцький, керівник Е. Ковач, папір, туш, 72,5 x 61 см.

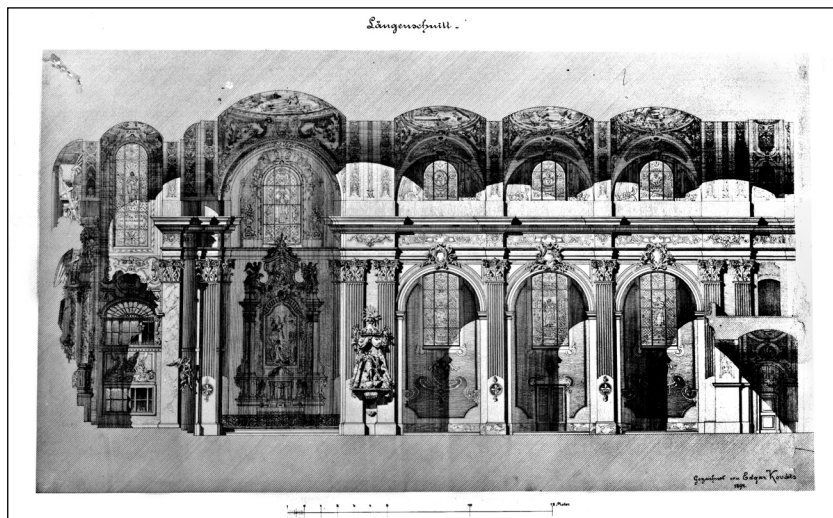

Добудова нового крила та каплиці при Виховному закладі оо. Єзуїтів у Хиріві, проект Е. Ковача, папір, туш, 62,5 x 83,5 см, 1906 р.

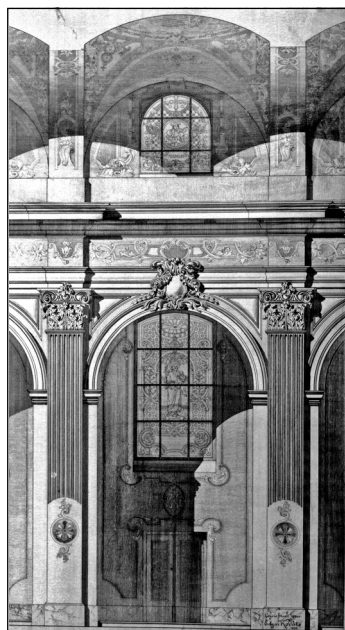
доповнені кованими ґратами. Меблі оздоблені латунною фурнітурою, мають орнаментальне травлення на склі дверцят. Акцентом композиції є годинник у різьбленій оправі.

Перспектива палацу Враничани, графіка Е. Ковача, картон, туш, 51,5 x 62,5 см, 1894 р

Повздовжній розріз інтер'єру церкви в Маріахілф, графіка Е. Ковача, картон, туш, 54,5 x 80,5 см, 1894 р.

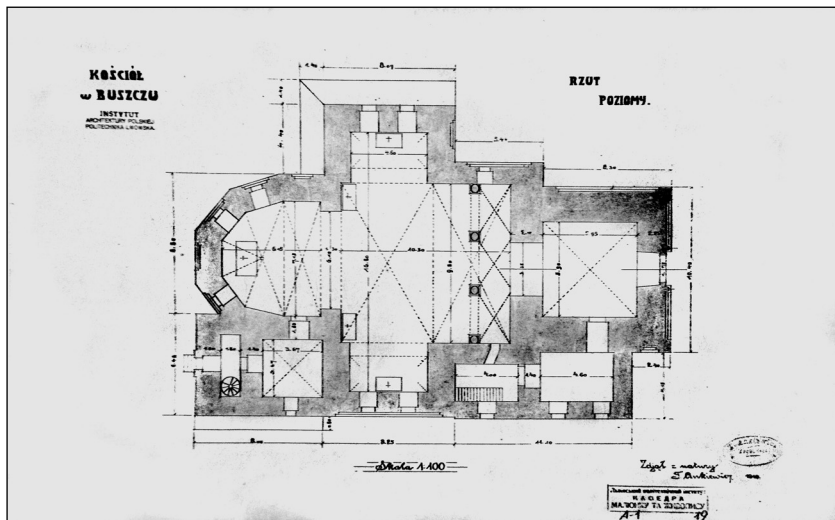
У 1902 р. Е. Ковач брав участь у першій виставці польського Товариства Прикладного Мистецтва у Національному музеї у Кракові, презентуючи проекти чудово декорованих піаніно для фірми Kerntopf і Syn у Варшаві.

У 1900-1906 рр. реставрував церкву ордену Василіанів у Жовкві, запроєктував будівлю Конвікту чернечого ордену Єзуїтів у Хирові і внутрішній декор греко-католицької церкви у Дрогобичі.

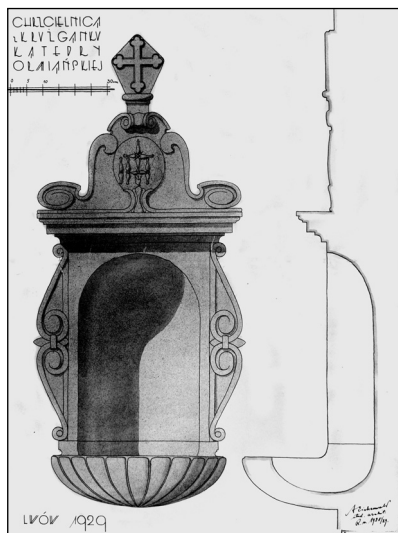
У 1895 р. у львівському костелі Домінікан розпочалася ґрунтовна реставрація, під час якої був отинкований фасад храму; було перебудовано ліхтар на куполі (за проектом

Фрагмент інтер'єру церкви в Маріахілф, графіка Е. Ковача, картон, туш, 82 x 58,5 см, 1894 р.

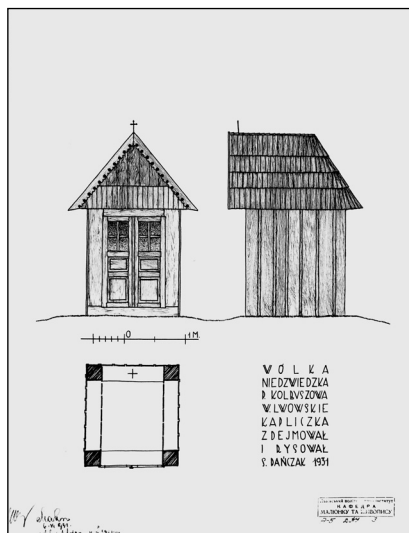

Обмірні креслення костелу в Бушчі, 1910 р.

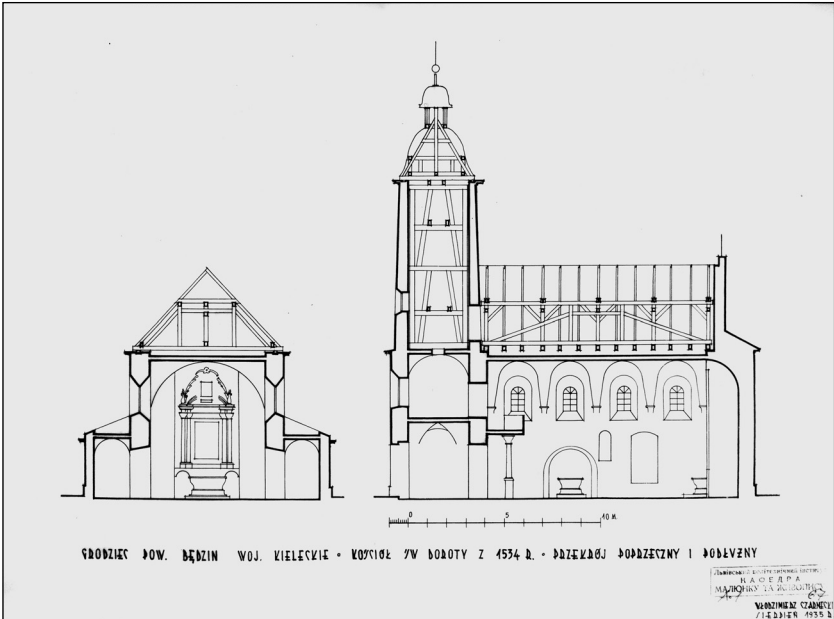
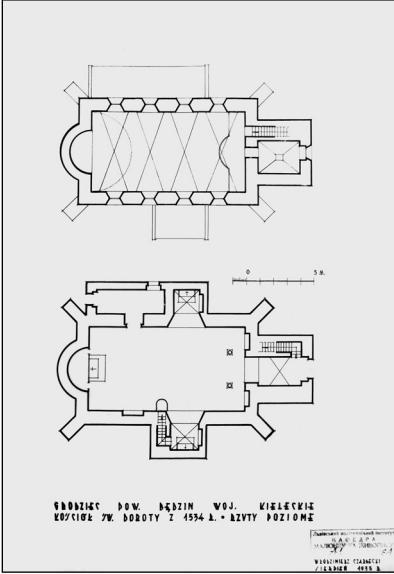

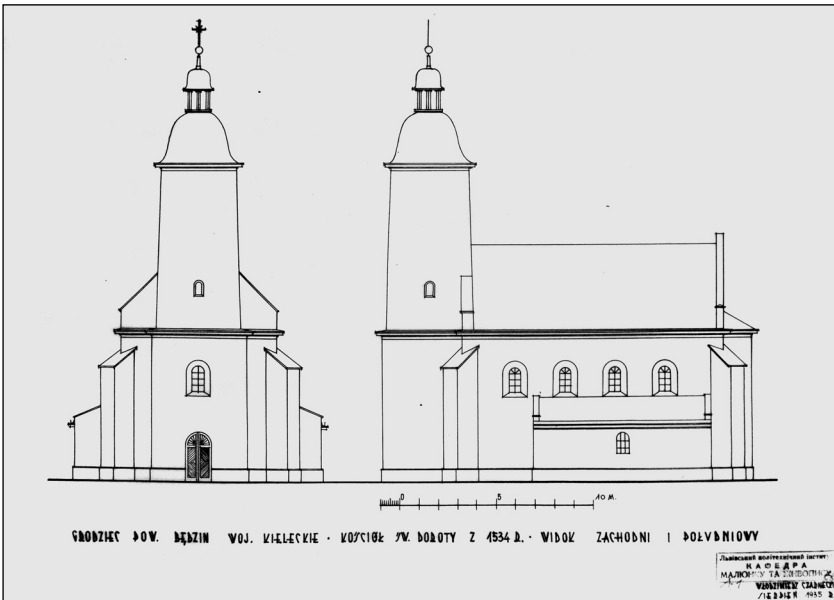
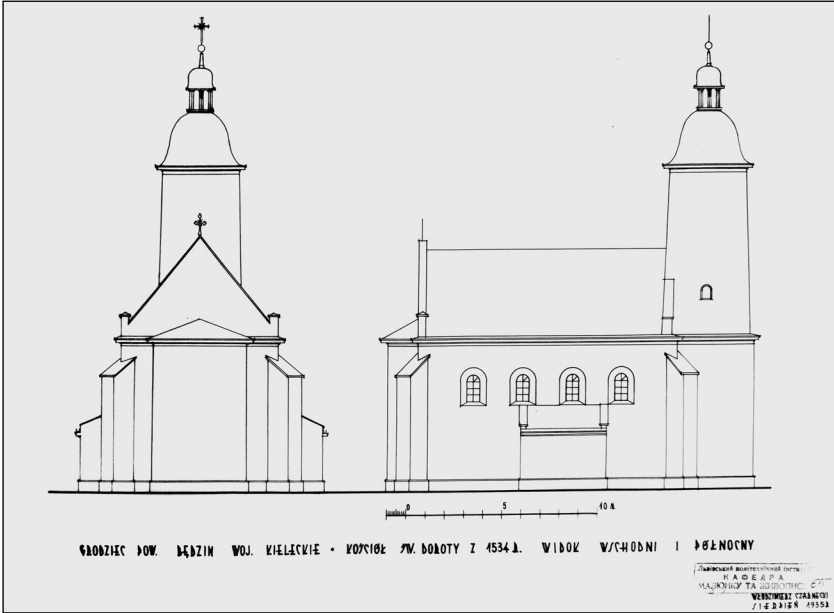
Обмірні креслення хрестильниці в галереї Вірменської церкви, 1929 р.

Обмірні креслення каплички на Вулиці Недведзьській, 1931 р.

Обмірні креслення костелу
у Гродцу, 1935 р.

**МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 145-річчю
КАФЕДРИ ДИЗАЙНУ ТА ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТУ АРХІТЕКТУРИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
28 грудня 2017 р.**

Видавництво Львівської політехніки
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи Дк № 4459 від 27.12.2012 р.

вул. Ф. Колесси, 4, Львів, 79013
тел.: +38 032 25 82 146, факс: +38 032 25 82 136
vlp.com.ua, ел. пошта: vmr@vlp.com.ua